

Nr 82.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående anslutning till ett i Paris den 27 augusti 1928 avslutat internationellt fördrag rörande fördömande av krig; given Stockholms slott den 8 februari 1929.

Under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över utrikesdepartementsärenden för denna dag samt med överlämnande av texten till ett den 27 augusti 1928 i Paris avslutat internationellt fördrag rörande fördömande av krig vill Kungl. Maj:t härmed äska riksdagens samtycke till Sveriges anslutning till detta fördrag.

Under Hans Maj:ts
Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

Ernst Trygger.

Utdrag av protokollet över utrikesdepartementsärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 8 februari 1929.

N ä r v a r a n d e:

Statsministern LINDMAN, ministern för utrikes ärendena TRYGGER, statsråden LÜBECK, WOHLIN, BESKOW, LUNDVIK, BORELL, VON STEYERN, MALMBERG, LINDSKOG, BISSMARK, JOHANSSON.

Ministern för utrikes ärendena anför:

Sedan Förenta Staternas härvarande sändebud på uppdrag av sin regering med skrivelse den 27 augusti 1928 anhållit att få i och för Sveriges eventuella anslutning underställa svenska regeringen texten till ett samma dag i Paris avslutat internationellt fördrag rörande fördömande av krig och sedan utrikesnämnden hörts rörande denna framställning, bemyndigade Kungl. Maj:t vid föredragning den 1 sistlidne september ministern för utrikes ärendena att meddela

Bihang till riksdagens protokoll 1929. 1 saml. 65 häft. (Nr 82.)

Förenta Staternas regering, att svenska regeringen hade för avsikt att så snart ske kunde underställa riksdagen frågan om Sveriges anslutning till fördraget i fråga. I enlighet härmed avlät min företrädare i ämbetet sistnämnda dag ett meddelande av sådan innebörd till amerikanska sändebudet härstädes.

Jag anhåller nu att få underställa Kungl. Maj:t frågan om avlåtande av proposition till riksdagen angående Sveriges biträdande av nämnda överenskommelse, vilkens text jämte svensk översättning bifogas detta protokoll (bil. A).

Huvudbestämmelsen i fördraget, som förstnämnda dag undertecknades av befullmäktigade ombud för Australiens, Belgiens, Canadas, Frankrikes, Förenta Staternas, Indiens, Irländska Fristatens, Italiens, Japans, Nya Zeelands, Polens, Storbritanniens, Sydafrikas, Tjeckoslovariens och Tysklands regeringar, innehålles i överenskommelsens artiklar 1 och 2. I den förstnämnda förklara de fördragsslutande parterna högtidligt å sina respektive folks vägnar, att de fördöma anlitandet av krig för avgörandet av internationella tvister och i sina inbördes förhållanden avstå från krig såsom verktyg för nationell politik. Denna förklaring kompletteras av artikel 2, vari erkännes, att avgörandet eller lösningen av alla tvister eller konflikter, av vilken natur eller av vilket ursprung de än må vara, som kunna uppstå emellan parterna, aldrig må eftersträvas annorledes än genom fredliga medel.

I den inledning, som föregår själva fördragstexten, förklara sig signatär-makterna medvetna om sin förpliktelse att befordra mänsklighetens välfärd och förvissade om att tiden är mogen för att otvetydigt avstå från krig såsom verktyg i den nationella politikens tjänst, på det att de fredliga och vänskapliga förbindelser, som för närvarande råda mellan folken, måtte för all framtid bestå orubbade. Vidare förklara sig de fördragsslutande parterna övertygade, att varje förändring i staternas inbördes förhållanden bör eftersträvas endast genom fredliga medel och åvägabringas medelst ett ordnat fredligt förfarande och att varje signatärmakt, som hädanefter söker befordra sina nationella intressen genom att anlita krig, skall vara berövad de fördelar, som förevarande fördrag innebär.

Slutligen uttryckes i inledningen den förhoppningen, att världens alla övriga nationer, uppmuntrade av exemplet, skola förena sig med signatärmakterna uti ifrågavarande strävan för mänsklighetens bästa och genom anslutning till förevarande fördrag, så snart detsamma träder i kraft, göra folken delaktiga av dess gagneliga föreskrifter och sålunda ena världens civiliserade nationer i ett gemensamt avstående från krig såsom verktyg i den nationella politikens tjänst.

Fördraget, vilket är avfattat å engelska och franska språken, avslutas med vissa i artikel 3 intagna bestämmelser rörande dess ikraftträdande samt formerna för anslutning av andra stater än de ursprungliga signatärmakterna. Dessa föreskrifter innebära i korthet, att fördraget kommer att träda i kraft, i och med att samtliga femton signatärmakters ratifikationsinstrument deponerats i Washington. I och med fördragets ikraftträdande kan anslutning från andra makters sida ske med omedelbart bindande verkan mot samtliga övriga stater, vilka definitivt biträtt fördraget. Enligt vad som framgår av en skri-

velse från härvarande amerikanska beskickning till utrikesdepartementet av den 1 sistlidne oktober äro dessa bestämmelser att tolka så, att anslutning till fördraget kan verkställas under förbehåll om ratifikation och att en anslutningsakt — definitiv eller icke — redan före fördragets ikraftträdande kan deponeras i Washington.

Innan jag övergår till frågan om den närmare innebörden av det föreliggande fördraget och de förpliktelser, som en anslutning därtill skulle medföra, torde det vara erforderligt att lämna en redogörelse för de förhandlingar, vilka föregingo överenskommelsens högtidliga avslutande i Paris.

Det initiativ, som sedermera visade sig komma att leda till fördragets tillkomst, togs av Frankrikes utrikesminister, M. Briand, då han den 20 juni 1927 — i anslutning till en av honom å 10-årsdagen efter Förenta Staternas inträde i världskriget till den amerikanska nationen riktad hälsning — till amerikanska regeringen överlämnade förslag till ett tväsidigt vänskapsfördrag (bil. B), varigenom Frankrike och Förenta Staterna skulle högtidligt fördöma kriget, förklara sig avstå från detsamma såsom ett verktyg i den nationella politikens tjänst samt överenskomma att för avgörandet eller lösningen av tvister eller konflikter, av vad natur eller ursprung de vara må, allenast betjäna sig av fredliga medel.

I svarsnot den 28 december 1927 anslöt sig amerikanske utrikesstatssekreteraren, Mr Kellogg, i princip till det franska förslaget, men förordade samtidigt, att i stället för avslutandet av ett *tväsidigt* fördrag underhandlingar skulle på gemensamt amerikanskt och franskt initiativ inledas i syfte att uppnå ett *allmänt* fördrag av enahanda innehåll mellan alla makter av betydelse.

Ehuru franska regeringen i sitt svar den 5 januari 1928 ställde sig välvillig till det amerikanska uppslaget, föreslogs likväl, att det ifrågasatta fördraget, vilket nu betecknades som gällande ett förbud mot *anfalls*krig, i första hand borde undertecknas allenast av Frankrike och Förenta Staterna, från vilka sedan skulle till övriga stater utgå inbjudan till anslutning.

Detta nya franska förslag godtogs icke från amerikansk sida. I en not den 11 januari 1928 vidhöll sålunda Mr Kellogg, att fördraget ej borde undertecknas av de ursprungliga initiativtagarna, innan man genom underhandlingar med övriga stormakter förvissat sig om att jämväl dessa vore beredda att medverka, samt uttalade den förhoppningen, att de skäl, vilka kunde hava motiverat begränsningen av fördragets tillämplighet till allenast anfallskrig, icke måtte vara av natur att förhindra franska regeringen att i ett allmänt, flersidigt avtal acceptera den ursprungligen av M. Briand själv föreslagna, oinskränkta formuleringen.

I en svarsnot den 21 januari 1928 förklarade sig franska regeringen acceptera, att fördraget utarbetades i samråd med övriga stormakter. Med avseende å den andra punkt, varå meningsskiljaktighet rådde, framhölls, att uttrycket »anfallskrig» betingats av den ändrade situation, som inträtt därigenom, att den ursprungliga planen utvidgats från att gälla ett tväsidigt till att avse ett allmänt fördrag. Så länge kontrahenterna endast utgjordes av Frankrike och

Förenta Staterna, mötte intet hinder mot ett förbehållslöst utdömande av kriget dessa två stater emellan. Men i samma ögonblick övriga stater anslöte sig, måste Frankrike tillse, att konflikt ej inträdde mellan dess nya förpliktelser enligt antikrigspakten och dem, som förefunnes på grund av Nationernas förunds akt, Locarno-fördragen eller gällande fördrag rörande garanterandet av neutralitet men vilka ej berörde de utanför dessa fördrag stående Förenta Staterna. Vad särskilt Nationernas förbunds medlemmar anginge, borde hänsyn tagas till det förhållandet, att vid förbunds församlingen 1927 antagits en resolution med samma syftemål som det ifrågasatta fördraget och att det i denna resolution just varit *anfalls*kriget, som utdömts och förklarats som ett internationellt brott. Innehållet i den överenskommelse, som föreslagits i den franska noten den 5 januari 1928, ledde sitt ursprung till nämnda, av medlemmarna i Nationernas förbund enhälligt antagna resolution och syntes av detta skäl av dem kunna accepteras jämväl i förhållande till Förenta Staterna.

Den av franska regeringen sålunda intagna ståndpunkten bemöttes av Mr Kellogg i en not den 27 februari 1928. Häri framhölls, att skillnaden mellan den tvåsidiga och den allmänna formen av ett antikrigsfördrag syntes vara av kvantitativ och ej av kvalitativ art. En regering, som såge sig oförhindrad avsluta ett sådant tvåsidigt fördrag, borde ej finna några betänkligheter i att underteckna ett identiskt allmänt avtal, alldenstund det knappast torde kunna ifrågasättas, att Frankrike såsom medlem av Nationernas förbund kunde separat företaga något, som flera förbundsstater ej kunde företaga gemensamt. Det förefölle amerikanska regeringen, som om ett ovillkorligt fördömande av kriget i stället för att strida mot förbundsakten tvärtom vore ägnat att effektivt befordra förverkligandet av det fredsideal, som Nationernas förbund för sig uppställt. Varje inskränkning av det planerade fördragets generella innebörd, såsom begreppet »*anfalls*krig» eller förbehåll av vad slag de vara må, måste väsentligen minska dess reella betydelse. Värdet av ett dylikt avtal låge just i dess klara och enkla avfattning. Med vidhållande av sitt förslag förklarade sig Förenta Staternas regering villig att med franska, brittiska, italienska, tyska och japanska regeringarna avsluta ett enda, allmänt fördrag, öppet för senare anslutning från samtliga övriga makters sida. Såsom grundval för underhandlingar föreslogs den av M. Briand ursprungligen framlagda texten.

I en not den 30 mars 1928 förklarade därefter franska regeringen, att den föreslagna begränsningen av fördragets räckvidd till allenast *anfalls*krig berott på önskan att undvika de svårigheter, som måste vara förenade med förverkligandet av detsamma i allmän form. Ett allmänt fördrag kunde ej erhålla den av Förenta Staterna avsedda karaktären av förbehållslöshet utan anslutning därtill av alla existerande stater eller åtminstone av alla de stater, som genom sitt läge vore utsatta för möjligheten av en konflikt med någon av signatärmakterna. Frankrikes ställning vore betingad av skäl av samma art, som föranlett Förenta Staterna att vid den panamerikanska konferensen i Havana antaga en resolution, vari i enahanda sammanhang som i antikrigspakten förekomme uttrycket »*anfalls*krig».

Fasthölle emellertid Förenta Staterna vid tanken å ett allmänt fördrag, måste hänsyn tagas till följande tre punkter: 1) Fördraget måste i princip vara universellt och sålunda ej träda i kraft förrän det ratificerats av alla stater, med mindre parterna funne anledning besluta i annan riktning. 2) Det måste underförstås, att om en av signatärmakterna gjorde sig skyldig till fördragsbrott, övriga parter gentemot den fördragsbrytande makten vore lösta från sina förpliktelser enligt fördraget. 3) Fördömandet av kriget uteslöte icke rätten till självförsvar.

Därest enighet rådde mellan amerikanska och franska regeringarna med avseende å dessa tre punkter ävensom därom, att förpliktelser härrörande ur tidigare överenskommelser, såsom förbundsakten, Locarno-avtalen och garanti-fördragen, icke på något sätt komme att rubbas, vore franska regeringen vilig att underställa de brittiska, italienska, japanska och tyska regeringarnas prövning frågan om avslutandet av ett allmänt fördrag, i huvudsak grundande sig på den av M. Briand ursprungligen föreslagna texten.

Med anledning härav underställde Förenta Staternas regering den 13 april 1928 brittiska, italienska, japanska och tyska regeringarna den fransk-amerikanska skriftväxlingen samt ett utkast till fördrag (Bil. C), väsentligen överensstämmande med M. Briands ursprungliga förslag.

Några dagar senare, den 20 april 1928, överlämnades till sistnämnda fem regeringar ett franskt motförslag (Bil. D), vari givits rum åt de förbehåll, som framstälts i ovanberörda not den 30 mars 1928.

Från tysk sida besvarades den amerikanska framställningen i en not den 27 april 1928, vari tyska regeringen förklarade sig med tillfredsställelse hälsa upptagandet av förhandlingar i fråga om avslutandet av ett internationellt avtal rörande krigets avskaffande. Det framhölls, att de idéer, vilka legat till grund för den franske utrikesministerns initiativ och det därur framgångna amerikanska förslaget, fullständigt överensstämde med grundsatserna i den tyska politiken; avslutandet av ett avtal av den av Förenta Staternas regering föreslagna typen vore ägnat att främja freden i världen.

Vidare betonades, att Tyskland endast biträtt två internationella avtal, vilkas innehåll kunde tänkas stå i motsättning till den föreslagna pakten, nämligen Nationernas förbunds akt och den i Locarno undertecknade Rhen-pakten. Ingen av dessa överenskommelser vore dock enligt tyska regeringens förmenande stridande mot det amerikanska förslaget; tvärtom vore ett åtagande att icke använda kriget som ett verktyg för nationell politik blott ägnat att stärka grundprinciperna i förbundsakten och Rhen-pakten. Med hänsyn till de mot förslaget från fransk sida framkomna erinringarna betonades, att förslaget icke inskränkte en kontraherande stats suveräna rätt till självförsvar. Därest en stat handlade emot pakten, vore det uppenbart, att de övriga kontrahenterna återvunne sin handlingsfrihet i förhållande till en dylik stat. Att härom särskilt stadga i överenskommelsen vore icke av nöden.

Med hänsyn till nu återgivna synpunkter och sedan det framhållits, att den föreslagna pakten borde bliva universell, förklarade sig tyska regeringen beredd att avsluta en överenskommelse enligt det amerikanska förslaget och att

i detta syfte inleda underhandlingar med därav intresserade regeringar. Till denna förklaring ville emellertid tyska regeringen anknyta den bestämda förväntan, att tillkomsten av ett fördrag av sådan räckvidd som åsyftades icke skulle undgå att giva en kraftig impuls åt nedrustningsarbetet och att befordra utvecklingen av möjligheterna att på fredlig väg bilägga sådana konflikter, vilka vore förhanden eller kunde komma att uppstå mellan de olika folkens intressen.

I ett den 28 april 1928 inför The American Society of International Law hållet anförande berörde Mr Kellogg det av honom tagna initiativet och behandlade därvid utförligt de från fransk sida framställda förbehållen. Som anförandet i denna del ger ett auktoritativt uttryck åt den amerikanska tolkningen av fördraget och, på sätt framgår av det följande, jämväl kom att införlivas med den fortsatta diplomatiska skriftväxlingen i ärendet, torde innehållet i dessa uttalanden, vilka fördela sig på sex huvudpunkter, böra i korthet här återgivas.

1. *Självförsvar.* Det förekommer intet i den amerikanska texten till anti-krigspakt, som inskränker eller inkräktar på rätten till självförsvar. Ett uttryckligt fördragsmässigt fastslående av denna oförytterliga rätt ger upphov till samma svårigheter som försöket att definiera begreppet »anfall». Det är icke i fredens intresse att i ett fördrag införa en juridisk definition av självförsvar, alldenstund det vore alltför lätt för en makt utan skrupler att skapa ett sådant sakläge, att den överenskomna definitionen därpå kunde vinna tillämpning.

2. *Förbundsakten.* Denna ålägger ingen positiv, ursprunglig förpliktelse att skrida till krigisk aktion. Förpliktelsen — om det överhuvud kan talas om en sådan — är sekundär och inträder blott, när en stat frivilligt iklätt sig densamma. Förbundsaktens ordalydelse torde ej utesluta tanken å ett förbehållslöst avståndstagande från kriget. Den kan visserligen anses medgiva krig under vissa förutsättningar, men det är fråga om ett bemyndigande och ej om ett positivt åläggande.

3. *Locarno-fördragen.* Därest någon positiv skyldighet till krig åligger Locarno-makterna, skulle en sådan skyldighet likväl ej inträda, förrän någon av parterna gripit till vapen i strid mot sina enligt fördragen högtidligt åtagna förpliktelser. Det är sålunda uppenbart, att om samtliga Locarno-makter ansluta sig till det nya fördraget mot kriget, därigenom skulle vinnas en dubbel garanti, att Locarno-fördragen icke komma att kränkas genom ett vädjande till vapnen. Förenta Staterna förklarar sig med glädje hälsa en anslutning till fördraget av samtliga Locarno-makter, antingen såsom ursprungliga signatärer eller genom ett biträdande av fördraget, så snart det trätt i kraft.

4. *Neutralitetsfördrag.* Ovisshet råder rörande vilka fördrag, som åsyftats av Frankrike. Om emellertid makter, vilkas neutralitet av Frankrike garanterats, anslöte sig till fördraget mot kriget, skulle ingen av de övriga makter, som biträtt detta fördrag, kunna anfalla ifrågavarande neutrala stater utan att kränka detsamma och därigenom automatiskt fritaga Frankrike och de övriga makterna i förhållande till den fördragsbrytande makten från förpliktelserna enligt antikrigspakten. Om neutral stat anfölles av makt, som icke anslutit sig till antikrigspakten, skulle sistnämnda fördrag över huvud icke komma i betraktande, och Frankrike återtog sin handlingsfrihet inom ramen av neutralitetsfördragen i lika stor utsträckning, som om anslutning från dess sida till antikrigspakten icke ägt rum. Det är därför svårt att förstå, varför Frankrike eller annan makt på grund av neutralitetsfördrag skulle kunna anse sig förhindrat avsluta ett kollektivt antikrigsfördrag.

5. *Förhållandet till fördragsbrytande makt.* Det är ur rättslig synpunkt självklart, att kränkningar från en av fördragsmakternas sida av ett kollektivt antikrigsfördrag genom öppnandet av fientligheter måste automatiskt lösgöra övriga fördragsmakter från deras förpliktelser gentemot den fördragsbrytande staten. Ett uttryckligt erkännande av denna rättsgrundsats är överflödigt.

6. *Universalitet.* Förenta Staterna hava från början hyst förhoppningen, att det föreslagna kollektiva antikrigsavtalet skulle komma att underskrivas av världens alla stater. Ur praktisk synpunkt torde det emellertid vara lämpligt att icke uppskjuta avtalets ikraftträdande, intill dess samtliga makter anslutit sig. Av en eller annan orsak kunde en stat dröja med anslutning eller ratificering och därigenom äventyra övriga makters bemödanden.

Brittiska regeringens svar å den amerikanska framställningen avgavs den 19 maj 1928. Efter en förklaring om principiell anslutning till det amerikanska initiativet behandlades däri i första hand de under skriftväxlingen mellan Frankrike och Förenta Staterna väckta frågorna under särskilt hänsynstagande till Mr Kelloggs ovanberörda anförande den 28 april 1928.

Vad först anginge frågan om legitimt självförsvar, vore rätten därtill, såsom Mr Kellogg uttalat, av den oförytterliga och självklara art, att den icke nödvändiggjorde något särskilt omnämnande i fördraget. Ej heller syntes det vara nödvändigt att, såsom skett i det senaste franska utkastet, i fördraget införa en bestämmelse därom, att ett fördragsbrott från en makts sida löste övriga parter från deras ur fördraget härflytande förpliktelser gentemot nämnda makt. Denna princip, som erkänts av Mr Kellogg i hans ifrågavarande anförande, kunde säkerligen få ett tillfredsställande uttryck i annan form än i själva texten.

I fråga om fördragets förhållande till förpliktelserna enligt redan ingångna fördrag, vore enligt brittiska regeringens mening någon verklig motsättning mellan Kellogg-förslaget å ena sidan samt förbundsakten och Locarno-fördragen å den andra icke förhanden. Emellertid ginge förbundsakten och Locarno-fördragens bestämmelser något längre än antikrigspakten, enär de ej blott avsåge ett avstående från krig utan även föreskrev vissa sanktioner i händelse av brott mot de åtagna förpliktelserna. En konflikt vore därför möjlig mellan de bestående avtalen och det nya fördraget, såvida det icke finge förutsättas, att förpliktelserna enligt detta senare komme att upphöra i förhållande till en part, som beginge fördragsbrott genom att öppna fientligheter mot någon av de övriga parterna uti ifrågavarande äldre överenskommelse. Med hänsyn till den vikt, som brittiska regeringen fäste vid nämnda överenskommelser, skulle den därför föredraga, om i fördraget kunde införas en bestämmelse motsvarande art. 4 i det franska motförslaget, nämligen en uttrycklig förklaring, att fördraget ej inkräktade på de rättigheter och skyldigheter, som härledde sig från tidigare internationella avtal.

Utöver dessa anmärkningar rörande de franska reservationerna samt ett framhållande av att det planerade fördraget ej kunde undertecknas av Londonregeringen allena utan endast samtidigt och i förening med de brittiska Dominions och Indiens regeringar, innehöll den brittiska noten också ett nytt förbehåll. Det erinrades sålunda om förefintligheten av vissa

regioner, vilkas välfärd och integritet vore av särskild och vital betydelse för brittiska rikets fred och säkerhet. Brittiska regeringen hade i det föregående alltid sökt att klart framhålla, att ingen som helst intervention med avseende å dessa delar av världen komme att tolereras; dessa regioners skyddande emot varje angrepp vore för brittiska rikets del att betrakta som en legitim försvarsåtgärd. Det nya fördraget kunde sålunda ej accepteras annat än under den uttryckliga förutsättningen, att det på intet sätt prejudicerade brittiska regeringens handlingsfrihet i detta hänseende. I samband härmed erinrades — med hänsyftning å den s. k. Monroe-doktrinen — i noten därom, att Förenta Staterna å sin sida hade liknande intressen, i vilka en inblandning från främmande stats sida betraktades som ovänlig handling.

Med anledning av London-regeringens sistberörda not riktades från amerikansk sida den 22 maj 1928 en inbjudan till regeringarna i de brittiska Dominions och Indien att såsom ursprungliga signatärmakter biträda antikrigspakten. Samtliga dessa avgåvo svar i välvillig riktning.

Under maj månad ingingo vidare från Italien och Japan principiellt accepterande svar å den amerikanska cirkulärnoten av den 13 april 1928.

Nästa skede i förhandlingarna betecknas av den not, som Förenta Staterna den 23 juni 1928 riktade till, förutom de makter, med vilka redan tidigare förhandlats, jämväl Belgien, Polen och Tjeckoslovakien i egenskap av deltagare i Locarno-fördragen. I denna not, varmed överlämnades den fördragstext, som sedermera skulle bliva den definitiva och vari Mr Kelloggs i det föregående refererade uttalanden av den 28 april 1928 in extenso återgavos, underströks i anslutning härtill, att ett undertecknande av detta fördrag på intet sätt kunde lända till förfång för eller inskränkning i den självklara rätt till självförsvar, som varje nation ägde, lika litet som det kunde föregripa eller lägga hinder i vägen för uppfyllandet av de förpliktelser, som härflöte ur kontrahenternas medlemskap i Nationernas förbund eller ur deras anslutning till Locarno-avtalen och bestående garanti- och säkerhetsfördrag. Med hänsyn till de betänkligheter, som sammanhängde med sistnämnda överenskommelser, hade den amerikanska inbjudan att såsom ursprungliga signatärmakter biträda fördraget vidgats att gälla samtliga Locarno-makter. Omedelbart tillträde till fördraget stode också öppet för de stater, som vore kontrahenter i de övriga garantiavtal, vilka franska regeringen haft i åtanke. Amerikanska regeringen hade följaktligen icke funnit anledning att i sitt föregående utkast (av den 13 april 1928) göra annan ändring än att i fördragets inledning intaga en — mot innehållet i art. 3 av det franska motförslaget svarande — förklaring därom, att signatärmakt, som hädanefter sökte att hävda sina nationella intressen genom tillgripande av krig, skulle vara berövad de förmåner, som fördraget innebure.

Den av amerikanska regeringen sålunda utfärdade slutliga inbjudan till biträdande av antikrigspakten accepterades av samtliga de fjorton stater, till vilka den riktats.

Flertalet av dessa stater förklarade sig därvid taga fasta på den tolkning, som genom den sista amerikanska noten lämnats, och i vissa av svarsskrivel-

serna preciserades ytterligare vederbörande makters uppfattning av fördragets innebörd i olika hänseenden.

I Frankrikes svar av den 14 juli 1928 — vari till en början betonades, att enligt den nya inledningstexten fördragets ändamål vore ett bevarande av de fredliga mellanfolkliga förbindelserna, såsom de nu vore fastställda genom gällande fördrag — resumerades sålunda de franska förbehållen på i huvudsak följande sätt.

1. Intet i det nya fördraget vare sig inskränker eller äventyrar på något sätt rätten till självförsvar. Det står städe varje nation fritt att försvara sitt territorium mot anfall eller invasion; en stat har ensam för sig rätt att avgöra, huruvida och när omständigheterna påkalla anlita det av försvarskrig.

2. Ingen av det nya fördragets bestämmelser står i strid med bestämmelserna i Nationernas förbunds akt, Locarno-avtalen eller neutralitetsfördragen.

3. Varje kränkning av det nya fördraget från en av de fördragsslutande makternas sida lösgör eo ipso övriga kontraherande makter från deras förpliktelser gentemot fördragsbrytaren.

4. Den rätt till undertecknande, som amerikanska regeringen redan nu erbjudit Locarno-makterna och som den är redo att erbjuda de kontraherande parterna i neutralitetsfördragen, jämte den anslutningsrätt, som tillerkänts övriga makter, är ägnad att i möjligaste mån åt det nya fördraget förläna den generella karaktär, som överensstämmer med franska regeringens önskingar.

Brittiska regeringens not den 18 juli 1928, vari gavs uttryck åt liknande uppfattning som från fransk sida gjorts gällande, innehöll vidare ett upprepande av den tidigare avgivna förklaringen, att fördraget från brittisk sida biträddes under den förutsättningen, att detsamma på intet sätt prejudicerade brittiska regeringens handlingsfrihet beträffande de särskilda områden, vilkas välfärd och oantastlighet utgjorde ett livsintresse för imperiets fred och säkerhet.

Sedan fördraget, som ovan nämnts, under högtidliga former undertecknats i Paris den 27 sistlidne augusti av representanter för de femton stater, vilka underhandlat om dess avslutande, riktade amerikanska regeringen omedelbart inbjudan till övriga makter att ansluta sig därtill. Som Förenta Staterna icke upptagit diplomatiska förbindelser med Sovjetunionen, emottog sistnämnda makt inbjudan genom franska regeringens förmedling.

Redan den 1 september 1928 besvarade sovjetregeringen den mottagna inbjudan i en längre skrivelse, vilken inleddes med en rad av anmärkningar mot antikrigspaktens innehåll och sättet för dess tillkomst. Efter en erinran därom, att sovjetregeringens fredliga politik tagit sig uttryck dels i dess initiativ inom Nationernas förbunds nedrustningskommission, dels genom de förslag till tvåsidiga nonaggressionsavtal, som Sovjetunionen riktat till vissa grannstater och som av några av dessa accepterats, framfördes i första hand en erinran däremot, att Unionen — ävensom andra länder i utsatt läge såsom Turkiet, Afghanistan, Kina — ej beretts tillfälle att deltaga i förarbetena.

Vidare uttrycktes ett beklagande av att antikrigspakten ej innehölle några som helst bestämmelser om avrustning; utan dylika föreskrifter förbleve näm-

ligen ett förbud mot kriget en död bokstav. Beträffande fördragets text anmärktes i främsta rummet på otillräcklig precision i formuleringen av förbudet mot krig. Enligt sovjetregeringens mening måste varje slag av internationellt krig vara förbjudet såväl såsom medel för nationell politik som för andra mål — exempelvis för kvävandet av folkliga frihetsrörelser. Begreppet krig finge ej tolkas formellt juridiskt — och sålunda erfordra krigsförklaring — utan förbudet måste träffa även sådana krigshandlingar som intervention, blockad, militär ockupation av främmande område och hamnar. Det erinrades om att Sovjetunionen själv varit föremål för dylika handlingar och att Kina för närvarande vore utsatt därför.

Med avseende å fördragets föreskrift om att alla konflikter skulle avgöras på fredlig väg anmärktes, att till de *icke fredliga* medel, som alltså vore förbjudna, måste hänföras avvisandet av ett återknytande av normala fredliga förbindelser eller brytandet av sådana förbindelser.

Av de under den diplomatiska skriftväxtlingen från olika håll gjorda förbehållen hade brittiska regeringens förklaring rörande dess handlingsfrihet med avseende å vissa delar av världen tilldragit sig sovjetregeringens särskilda uppmärksamhet. Därest denna reservation avsåge andra områden än brittiska imperiet med dess dominions — beträffande vilka ett förbehåll ju vore onödigt — vore deltagarna i fördraget berättigade att bestämt få veta innebörden av förklaringen. Ett erkännande därav vore ett rättfärdigande av kriget och kunde lätt tjäna som exempel för andra stater. Den brittiska reservationen hade i övrigt fått en sådan formulering, att den inbjöde en annan makt (här avses tydligen Förenta Staterna) att från fördragets tillämplighetsområde undandraga även andra områden. Som de olika förbehåll, som gjorts, ej delgivits sovjetregeringen såsom integrerande beståndsdel av fördraget, ansåge den sig ej bunden av desamma.

Trots de sålunda uttalade betänkligheterna ville emellertid Sovjetunionen ansluta sig till fördraget, eftersom detsamma inför den allmänna opinionen fastslog vissa förpliktelser för de olika staterna och gäve Sovjetunionen en ny möjlighet att med alla deltagare i fördraget upptaga den för fredsproblemets lösande viktigaste frågan, nämligen avrustningen.

Jämväl så gott som samtliga övriga inbjudna makter förklarade i svar till amerikanska regeringen, att de ställde sig välvilliga till en anslutning till antikrigspakten.

Frågan om fördragets ratificering från Förenta Staternas sida hänsköts sedermera vid kongressens nästpåföljande, under sistlidne november månad öppnade session till senaten och blev där föremål för långvariga förhandlingar, i främsta rummet inom utrikesutskottet. Trots regeringens ansträngningar att genomdriva en reservationslös ratificering syntes till en tid icke oantagligt, att senatens godkännande skulle förknippas med kravet på att jämväl från Förenta Staternas sida skulle göras förbehåll av liknande art som framställts utav vissa av övriga signatärmakter. Så blev emellertid icke förhållandet. Den 15 nästlidne januari biföll senaten med 85 röster mot 1 fördragets ratifikation utan några reservationer eller villkor, och oppositionen lyckades endast genom-

driva, att i utrikesutskottets utlåtande till senaten lämnades en tolkning av fördragets innebörd. Utlåtandet innehåller i denna del i huvudsak följande trenne punkter: 1) Rätten till försvarskrig bekräftas. 2) Denna rätt innefattar för Förenta Staternas vidkommande uppehållande av Monroe-doktrinen. 3) Enär fördraget icke föreskriver några sanktioner, har en därtill ansluten makt ingen som helst förpliktelse att med straff- eller tvångsåtgärder inskrida mot en fördragsbrytande part.

Sedan med anledning av senatens beslut presidenten Coolidge den 17 januari 1929 undertecknat Förenta Staternas ratifikationsinstrument, torde samtliga övriga signatärmaktens definitiva godkännande av traktaten, varmed följer dennas ikraftträdande, vara att vänta inom en snar framtid. Såvitt nu kan bedömas, synes också det övervägande flertalet av de till anslutning inbjudna staterna komma att definitivt biträda fördraget.

Den ursprungliga impulsen till förevarande fördrag torde kunna spåras i en rörelse, som under de senare åren gjort sig gällande särskilt i Förenta Staterna och vilken såsom sitt program uppsatt »krigets kriminalisering». Tanken att verka för krigets utrotande genom att stämpla detsamma som ett brott i mellanfolklig mening, betecknar i viss mån en ny väg till det åsyftade målet. De fredssträvanden, vari de olika staternas regeringar under senare tider samverkat och vilka särskilt funnit ett uttryck i Nationernas förbunds akt och verksamheten inom förbundet, hava nämligen angripit problemet från en annan sida. Nationernas förbund har som sitt huvudändamål uppställt fredens bevarande, men förbundsakten tager icke till utgångspunkt ett absolut förbud mot kriget utan uppbygger i främsta rummet ett system, åsyftande krigets förebyggande genom fredliga åtgärder av olika slag. Det är sant, att förbundsakten så tillvida kriminaliserar kriget, som ett tillgripande därav i strid mot vissa av aktens bestämmelser medför sanktionsåtgärder från förbundets sida; det må emellertid ihåggkommas, att förbundsakten förutser situationer, där förbundets ingripande icke kan lämna en slutgiltig lösning av konflikten. Enligt dess art. 15 lämnas sålunda parterna handlingsfrihet i händelse att vid förlikningsförfarande inför rådet en enhällig rapport icke kunnat uppnås. Åtskilliga försök hava efter förbundets tillkomst gjorts att fylla denna lucka i förbundsaktens garantier mot kriget — så det s. k. Genève-protokollet av år 1924 — men de negativa resultaten därav synas utvisa, att problemets lösning erbjuder stora svårigheter.

Under de senaste årens verksamhet inom förbundet har man också kunnat konstatera en tendens att, jämsides med de förberedande arbetena på nedrustningsfrågans lösning, på andra, mera framkomliga vägar stärka garantierna mot kriget, nämligen genom tillvaratagandet av de i förbundsakten liggande möjligheterna att på ett så tidigt stadium som möjligt förebygga en ödesdiger utveckling av uppkommande konflikter och genom ett utbyggande av skiljedoms- och förlikningssystemen. Som bekant hava alla strävanden av denna art stötts av Sverige, som också genom avslutande av förliknings- och skiljedomsavtal med ett flertal länder för sin del sökt på denna väg befordra principen om fredligt avgörande av mellanfolkliga tvister.

Antikrigspakten kan likväl sägas nära ansluta sig till ett av Nationernas förbund nyligen fattat beslut. På initiativ av polska regeringen antogs sålunda år 1927, såsom redan i det föregående omnämnts, en resolution, varigenom förbundsförsamlingen förklarade, att varje anfallskrig vore förbjudet och att fredliga medel borde begagnas för avgörandet av alla tvister staterna emellan. Vid förslaget preliminära behandling i plenarförsamlingen framfördes visserligen från olika håll betänkligheter mot antagandet av rättsligt sett icke förpliktande resolutioner av ej fullt klar innebörd, vilka kunde vara ägnade att hos den allmänna opinionen försvaga förbundets prestige. Det polska förslaget antogs emellertid sedermera enhälligt.

Vid jämförelse mellan nämnda resolution av Nationernas förbunds församling, vilken av Sverige biträtts, och föreliggande fördrag är i första hand att märka, att det senare givetvis har en mera bindande karaktär i egenskap av allmänt avtal, vilket skall av parterna ratificeras. Med hänsyn till det förhållandet, att ett brott mot nu ifrågavarande fördrag ej utsätter fördragsbrytaren för särskilda sanktioner av något slag, torde dess huvudsakliga betydelse likväl få anses mindre vara av juridisk art än ligga på det moraliska och psykologiska planet, i vilket avseende fördraget efter vad man må hoppas skall visa sig äga ett visst värde.

Ehuru fördraget som ett logiskt komplement till förbudet mot krig innehåller en allmän förpliktelse för staterna att på fredlig väg lösa uppkommande konflikter, lämnar detsamma intet positivt tillskott till utvecklingen av metoderna för dylika avgöranden.

En granskning av fördragets huvudbestämmelse, art. 1, varigenom staterna förklara sig fördöma anlitandet av krig för avgörandet av internationella tvister samt i sina inbördes förhållanden avstå från krig såsom verktyg för nationell politik, kan ej undgå att giva vid handen, att den ytterst kortfattade formuleringen ej lämnar full klarhet rörande denna högtidliga utfästelses innebörd. Ehuru som ovan anförts från amerikansk sida framhållits, att värdet av ett dylikt avtal låge just i dess enkla avfattning, visar den i det föregående refererade omfattande skriftväxlingen mellan de närmast intresserade stormakterna, att dessa känt behov av att, låt vara genom ensidiga förklaringar, fastslå den tolkning, som vore en förutsättning för deras medverkan.

I händelse av anslutning till fördraget torde Sverige icke i och för sig kunna anses vara bundet av de förbehåll, som övriga kontrahenter uppställt i före undertecknandet utväxlade skrivelser; ehuru väl dessa i samband med den till Sverige riktade inbjudan till anslutning överlämnats för kännedom, torde de icke kunna betraktas som integrerande delar av fördraget. Emellertid äro dessa tolkningar av antikrigspaktens innebörd, i den mån samstämmighet därom föreligger mellan de medverkande stormakterna, uppenbarligen av den största betydelse. För Sveriges vidkommande torde i främsta rummet följande av de under nämnda skriftväxling berörda punkter vara av intresse, nämligen dels frågan om den självklara rätten till självförsvar, dels fördragets förhållande till Nationernas förbunds akt ävensom till särskilda neutralitets- och ga-

rantitraktater. I förstnämnda hänseende utvisar skriftväxlingen mellan signatärmakterna enighet därom, att fördraget ej avser att ingripa i parternas befogenhet att försvara sig och att själva avgöra, när tillgripandet av försvarskrig påkallas. Denna tolkning torde icke föranleda annan erinran än att begreppet försvarskrig lämnats utan närmare definiering och att frågan om en stats befogenhet att själv avgöra, när tillgripandet av ett försvarskrig påkallas, icke kan bedömas utan hänsynstagande till vederbörande stats förpliktelser att anlita skiljedoms- och förlikningsprocedur. Att fixera begreppet försvarskrig torde också stöta på motsvarande svårigheter, som visat sig uppstå, då det gällt att fastställa innebörden av begreppet »angripare».

I överensstämmelse med den uppfattning, som vidare gjorts gällande vid förhandlingarna mellan de ursprungliga signatärmakterna, synes fördraget icke vara av sådan innebörd, att anslutning därtill skulle vara på något sätt oförenlig med Sveriges förpliktelser i egenskap av medlem i Nationernas förbund.

Spörsmålet om det föreliggande fördragets förhållande till särskilda neutralitets- och garantitraktater är av speciellt intresse för Sverige såsom garant, jämte åtskilliga andra stater, för den genom traktat den 20 oktober 1921 överenskomna neutraliseringen av Ålands-öarna. Fördraget kan ej anses innebära någon rubbning i rättigheter och förpliktelser enligt denna traktat.

Med den tolkning av fördraget, som ovan givits, synes detsamma vara i full överensstämmelse med de utrikespolitiska principer, som från Sveriges sida av ålder följts. Ur denna synpunkt synes sålunda ingen invändning kunna riktas mot en anslutning därtill. Ehuru fördragets betydelse såsom garanti för världsfredens bevarande av skäl, som här förut angivits, ej synes böra över-skattas, utgör detsamma i alla händelser ett försök att i fredsfrämjande riktning påverka världsoptionen, och ur denna synpunkt får Sverige icke undandraga sig att i sin mån medverka till uppnående av den universella anslutning till fördraget, som är av vikt för vinnande av nämnda syfte.

I anslutning till vad sålunda anförts får jag därför hemställa,

att Kungl. Maj:t måtte i proposition äska riksdagens samtycke till Sveriges anslutning till det i Paris den 27 augusti 1928 avslutade internationella fördraget rörande fördömande av krig.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan behagar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten lämna bifall samt förordnar, att proposition i ämnet av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skall till riksdagen avlätas.

Ur protokollet:

Sven Allard.

vara, som kunna uppstå dem emellan, aldrig må eftersträvas annorledes än genom fredliga medel.

Artikel III.

Förevarande fördrag skall ratificeras av de i inledningen nämnda Höga Fördragsslutande Parterna i enlighet med vederbörande staters grundlagar och skall träda i kraft emellan dem, så snart samtliga ratifikationsinstrument deponerats i Washington.

Sedan detta fördrag enligt bestämmelsen i föregående stycke trätt i kraft, skall detsamma, så länge som må befinnas erforderligt, stå öppet för anslutning från andra staters sida. Varje anslutningsakt skall deponeras i Washington och fördraget omedelbart efter sådan deposition träda i kraft mellan den stat, som sålunda ansluter sig, och övriga fördragsmakter.

Det åligger Förenta Staternas regering att till samtliga i inledningen omnämnda regeringar och till dem, som sedermera ansluta sig, överlämna bestyrkt avskrift av fördraget ävensom av varje ratifikationsinstrument eller anslutningsakt. Det åligger vidare Förenta Staternas regering att omedelbart telegrafiskt underrätta ifrågavarande regeringar om varje hos densamma verkställd deposition av ratifikationsinstrument eller anslutningsakt.

Till yttermera visso hava de befullmäktigade ombuden undertecknat detta fördrag på franska och engelska språken, vilka båda texter skola äga enahanda vitsord, samt försett detsamma med sina sigill.

Som skedde i Paris den 27 augusti 1928.

(Underskrifter.)

Originaltexten.

Le Président du Reich Allemand, le Président des États-Unis d'Amérique, Sa Majesté le Roi des Belges, le Président de la République Française, Sa Majesté le Roi de Grande-Bretagne, d'Irlande et des Territoires Britanniques au delà des Mers, Empereur des Indes, Sa Majesté le Roi d'Italie, Sa Majesté l'Empereur du Japon, le Président de la République de Pologne, le Président de la République Tchèqueoslovaque,

Ayant le sentiment profond du devoir solennel qui leur incombe de développer le bien-être de l'humanité;

Persuadés que le moment est venu de procéder à une franche renonciation à la guerre comme instrument de politique nationale afin que les relations pacifiques et amicales existant actuellement entre leurs peuples puissent être perpétuées;

Convaincus que tous changements dans leurs relations mutuelles ne doivent être recherchés que par des procédés pacifiques et être réalisés dans l'ordre et dans la paix, et que toute Puissance signataire qui chercherait désormais à développer ses intérêts nationaux en recourant à la guerre devra être privée du bénéfice du présent Traité;

Espérant que, encouragées par leur exemple, toutes les autres nations du monde se joindront à ces efforts humanitaires et, en adhérant au présent Traité dès qu'il entrera en vigueur, mettront leurs peuples à même de profiter de ses bienfaisantes stipulations, unissant ainsi les nations civilisées du monde dans une renon-

The President of the German Reich, the President of the United States of America, His Majesty the King of the Belgians, the President of the French Republic, His Majesty the King of Great Britain, Ireland and the British Dominions beyond the Seas, Emperor of India, His Majesty the King of Italy, His Majesty the Emperor of Japan, the President of the Republic of Poland, the President of the Czechoslovak Republic,

Deeply sensible of their solemn duty to promote the welfare of mankind;

Persuaded that the time has come when a frank renunciation of war as an instrument of national policy should be made to the end that the peaceful and friendly relations now existing between their peoples may be perpetuated;

Convinced that all changes in their relations with one another should be sought only by pacific means and be the result of a peaceful and orderly process, and that any signatory Power which shall hereafter seek to promote its national interests by resort to war should be denied the benefits furnished by this Treaty;

Hopeful that, encouraged by their example, all the other nations of the world will join in this humane endeavor and by adhering to the present Treaty as soon as it comes into force bring their peoples within the scope of its beneficent provisions, thus uniting the civilized nations of the world in a common renunciation of

ciation commune à la guerre comme instrument de leur politique nationale;

Ont décidé de conclure un Traité et à cette fin ont désigné comme leurs Plénipotentiaires respectifs, savoir:

Le Président du Reich Allemand:
M. le Docteur Gustav Stresemann,
Ministre des Affaires Étrangères;

Le Président des États-Unis d'Amérique:

L'Honorable Frank B. Kellogg,
Secrétaire d'État;

Sa Majesté le Roi des Belges:

M. Paul Hymans, Ministre des Affaires Étrangères, Ministre d'État;

Le Président de la République Française:

Aristide Briand, Ministre des Affaires Étrangères;

Sa Majesté le Roi de Grande-Bretagne, d'Irlande et des Territoires Britanniques au delà des Mers, Empereur des Indes:

Pour la Grande-Bretagne et l'Irlande du Nord et toutes les Parties de l'Empire Britannique qui ne sont pas individuellement Membres de la Société des Nations:

Le Très Honorable Lord Cushendun, Chancelier du Duché de Lancastre, Secrétaire d'État pour les Affaires Étrangères *par intérim*;

Pour le Dominion du Canada:

Le Très Honorable William Lyon Mackenzie King, Premier Ministre et Ministre des Affaires Extérieures;

Pour le Commonwealth d'Australie:

L'Honorable Alexander John McLachlan, Membre du Conseil Exécutif Fédéral;

war as an instrument of their national policy;

Have decided to conclude a Treaty and for that purpose have appointed as their respective Plenipotentiaries:

The President of the German Reich:
Dr Gustav Stresemann, Minister for Foreign Affairs;

The President of the United States of America:

The Honorable Frank B. Kellogg,
Secretary of State;

His Majesty the King of the Belgians:

Mr. Paul Hymans, Minister for Foreign Affairs, Minister of State;

The President of the French Republic:

Mr. Aristide Briand, Minister for Foreign Affairs;

His Majesty the King of Great Britain, Ireland and the British Dominions beyond the Seas, Emperor of India:

For Great Britain and Northern Ireland and all parts of the British Empire which are not separate Members of the League of Nations:

The Right Honourable Lord Cushendun, Chancellor of the Duchy of Lancaster, Acting Secretary of State for Foreign Affairs;

For the Dominion of Canada:

The Right Honourable William Lyon Mackenzie King, Prime Minister and Minister for External Affairs;

For the Commonwealth of Australia:

The Honourable Alexander John McLachlan, Member of the Executive Federal Council;

Pour le Dominion de Nouvelle-Zélande:

L'Honorable Sir Christopher James Parr, Haut-Commissaire de la Nouvelle-Zélande en Grande-Bretagne;

Pour l'Union de l'Afrique du Sud:

L'Honorable Jacobus Stephanus Smit, Haut-Commissaire de l'Union de l'Afrique du Sud en Grande-Bretagne;

Pour l'État Libre d'Irlande:

M. William Thomas Cosgrave, Président du Conseil Exécutif;

Pour l'Inde:

Le Très Honorable Lord Cushendun, Chancelier du Duché de Lancastre, Secrétaire d'État pour les Affaires Étrangères *par intérim*;

Sa Majesté le Roi d'Italie:

Le Comte Gaetano Manzoni, Son Ambassadeur Extraordinaire et Plénipotentiaire à Paris;

Sa Majesté l'Empereur du Japon:

Le Comte Uchida, Conseiller Privé;

Le Président de la République de Pologne:

M. A. Zaleski, Ministre des Affaires Étrangères;

Le Président de la République Tchécoslovaque:

M. le Docteur Eduard Benès, Ministre des Affaires Étrangères;

qui, après s'être communiqué leurs pleins pouvoirs, reconnus en bonne et due forme, sont tombés d'accord sur les articles suivants:

Article I.

Les Hautes Parties Contractantes déclarent solennellement au nom de leurs peuples respectifs qu'elles condamnent le recours à la guerre pour

For the Dominion of New Zealand:

The Honourable Sir Christopher James Parr, High Commissioner for New Zealand in Great Britain;

For the Union of South Africa:

The Honourable Jacobus Stephanus Smit, High Commissioner for the Union of South Africa in Great Britain;

For the Irish Free State:

Mr. William Thomas Cosgrave, President of the Executive Council;

For India:

The Right Honourable Lord Cushendun, Chancellor of the Duchy of Lancaster, Acting Secretary of State for Foreign Affairs;

His Majesty the King of Italy:

Count Gaetano Manzoni, his Ambassador Extraordinary and Plenipotentiary at Paris.

His Majesty the Emperor of Japan:

Count Uchida, Privy Councillor;

The President of the Republic of Poland:

Mr. A. Zaleski, Minister for Foreign Affairs;

The President of the Czechoslovak Republic:

Dr Eduard Benès, Minister for Foreign Affairs;

who, having communicated to one another their full powers found in good and due form have agreed upon the following articles:

Article I.

The High Contracting Parties solemnly declare in the names of their respective peoples that they condemn recourse to war for the solution of inter-

le règlement des différends internationaux, et y renoncent en tant qu'instrument de politique nationale dans leurs relations mutuelles. national controversies, and renounce it as an instrument of national policy in their relations with one another.

Article II.

Les Hautes Parties Contractantes reconnaissent que le règlement ou la solution de tous les différends ou conflits, de quelque nature ou de quelque origine qu'ils puissent être, qui pourront surgir entre elles, ne devra jamais être recherché que par des moyens pacifiques.

Article II.

The High Contracting Parties agree that the settlement or solution of all disputes or conflicts of whatever nature or of whatever origin they may be, which may arise among them, shall never be sought except by pacific means.

Article III.

Le présent Traité sera ratifié par les Hautes Parties Contractantes désignées dans le préambule, conformément aux exigences de leurs constitutions respectives, et il prendra effet entre elles dès que tous les instruments de ratification auront été déposés à Washington.

Le présent Traité, lorsqu'il aura été mis en vigueur ainsi qu'il est prévu au paragraphe précédent, restera ouvert aussi longtemps qu'il sera nécessaire pour l'adhésion de toutes les autres Puissances du monde. Chaque instrument établissant l'adhésion d'une Puissance sera déposé à Washington et le Traité, immédiatement après ce dépôt, entrera en vigueur entre la Puissance donnant ainsi son adhésion et les autres Puissances contractantes.

Il appartiendra au Gouvernement des États-Unis de fournir à chaque Gouvernement désigné dans le préambule et à tout Gouvernement qui adhérera ultérieurement au présent Traité une copie certifiée conforme dudit Traité et de chacun des instruments de ratification ou d'adhésion. Il appartiendra également au Gouvernement des États-Unis de notifier télégraphiquement auxdits Gouvernements chaque instrument de ratification ou d'adhésion immédiatement après dépôt.

En foi de quoi, les Plénipotentiaires respectifs ont signé le présent Traité établi en langue française et en langue

Article III.

The present Treaty shall be ratified by the High Contracting Parties named in the Preamble in accordance with their respective constitutional requirements, and shall take effect as between them as soon as all their several instruments of ratification shall have been deposited at Washington.

This Treaty shall, when it has come into effect as prescribed in the preceding paragraph, remain open as long as may be necessary for adherence by all the other Powers of the world. Every instrument evidencing the adherence of a Power shall be deposited at Washington and the Treaty shall immediately upon such deposit become effective as between the Power thus adhering and the other Powers parties hereto.

It shall be the duty of the Government of the United States to furnish each Government named in the Preamble and every Government subsequently adhering to this Treaty with a certified copy of the Treaty and of every instrument of ratification or adherence. It shall also be the duty of the Government of the United States telegraphically to notify such Governments immediately upon the deposit with it of each instrument of ratification or adherence.

In faith whereof the respective Plenipotentiaries have signed this Treaty in the French and English

anglaise, les deux textes ayant force égale, et y ont apposé leurs cachets.

Fait à Paris, le vingt-sept Août mil neuf cent vingt-huit.

languages both texts having equal force, and hereunto affix their seals.

Done at Paris, the twenty-seventh day of August in the year one thousand nine hundred and twenty-eight.

(L. S.)	GUSTAV STRESEMANN
(L. S.)	FRANK B. KELLOGG
(L. S.)	PAUL HYMANS
(L. S.)	ARI BRIAND
(L. S.)	CUSHENDUN
(L. S.)	W. L. MACKENZIE KING
(L. S.)	A J McLACHLAN
(L. S.)	C. J. PARR
(L. S.)	J S. SMIT
(L. S.)	LIAM T. MACCOSGAIR
(L. S.)	CUSHENDUN
(L. S.)	G. MANZONI
(L. S.)	UCHIDA
(L. S.)	AUGUST ZALESKI
(L. S.)	D ^r EDUARD BENES

Bil. B.

Franska regeringens förslag till vänskapsfördrag mellan Frankrike och Förenta Staterna.

Översättning.

Franska Republikens President och Amerikas Förenta Staters President, vilka äro i lika grad besjälade av önskan att betyga franska och nordamerikanska folkens solidaritet i fråga om fredsvilja och önskan att avstå från tillgripande av vapenmakt såsom verktyg i deras inbördes politik, och

vilka överenskommit att i en högtidlig akt giva uttryck åt dessa känslor, som stå lika väl i samklang med utvecklingen av de moderna demokratierna som med tvenne nationers ömsesidiga vänskap och aktning, vilka ännu aldrig åtskilts av ett krig och vilka städse närmats till varandra genom försvar av frihet och rätt,

hava i sådant syfte till sina befullmäktigade ombud utsett:

-----

vilka, efter att hava utväxlat sina respektive fullmakter, som befunnits i god och behörig form, hava överenskommit om följande bestämmelser:

Artikel 1.

De Höga Fördragsslutande Parterna förklara sig högtidligt å franska och nordamerikanska folkens vägnar fördöma anlitan det av krig samt sinsemellan avstå från detsamma såsom verktyg för nationell politik.

Artikel 2.

Avgörandet eller lösningen av alla tvister eller konflikter, av vad slag eller ursprung de vara må, vilka kunna uppstå mellan Frankrike och Förenta Staterna, må aldrig av någondera parten eftersträvas annorledes än genom fredliga förfaranden.

Artikel 3.

Förevarande fördrag skall ratificeras. Ratifikationerna skola utväxlas i — — — — så snart ske kan, och fördraget träder därmed omedelbart i kraft. Till yttermera visso hava de befullmäktigade ombuden undertecknat detta fördrag samt försett detsamma med sina sigill.

Som skedde i — — — — i två exemplar (bägge avfattade å franska och engelska och med lika vitsord) den — — — — 1927.

Förenta Staternas förslag av den 13 april 1928.

Översättning.

Amerikas Förenta Staters President, Franska Republikens President, Hans Majestät Konungen av Storbritannien, Irland och de Brittiska Dominions, Kejsare av Indien, Tyska Rikets President, Hans Majestät Konungen av Italien, Hans Majestät Kejsaren av Japan,

vilka äro djupt medvetna om att deras höga ställning ålägger dem en högtidlig förpliktelse att befordra mänsklighetens välfärd;

vilka äro besjälade av en gemensam önskan ej blott att bevara orubbade de fredliga och vänskapliga förbindelser, som för närvarande lyckligtvis bestå mellan deras folk, utan även att över huvud förhindra krig mellan världens nationer;

vilka äro uppfyllda av önskan att genom ett uttryckligt avtal avlägga ett omisskännligt vittnesbörd om att de fördöma krig såsom verktyg i den nationella politikens tjänst samt avstå därifrån till förmån för fredligt biläggande av internationella tvister;

vilka hysa den förhoppningen, att världens alla övriga nationer, uppmuntrade av exemplet, skola förena sig med dem uti ifrågavarande strävan för mänsklighetens bästa och genom anslutning till förevarande fördrag, så snart det samma träder i kraft, göra folken delaktiga av dess gagneliga föreskrifter och sålunda ena världens civiliserade nationer i ett gemensamt avstående från krig såsom verktyg i den nationella politikens tjänst;

hava beslutat avsluta ett fördrag och i sådant syfte utsett till sina respektive befullmäktigade ombud:

 -----
 vilka, efter att hava delgivit varandra sina fullmakter, som befunnits i god och behörig form, hava överenskommit om följande artiklar:

Artikel 1.

De Höga Fördragsslutande Parterna förklara högtidligt å sina folks vägnar, att de fördöma anlitan det av krig för avgörande av internationella tvister och i sina inbördes förhållanden avstå från krig såsom verktyg för nationell politik.

Artikel 2.

De Höga Fördragsslutande Parterna äro ense om att avgörandet eller lösningen av alla tvister eller konflikter, av vilken natur eller vilket ursprung de än må vara, som kunna uppstå dem emellan, aldrig må eftersträvas annorledes än genom fredliga medel.

Artikel 3.

Förevarande fördrag skall ratificeras av de i inledningen nämnda Höga Fördragsslutande Parterna i enlighet med vederbörande staters grundlagar och

skall träda i kraft emellan dem så snart samtliga ratifikationsinstrument deponerats i — — — — —.

Sedan detta fördrag enligt bestämmelsen i föregående stycke trätt i kraft, skall detsamma, så länge som må befinnas erforderligt, stå öppet för anslutning från andra staters sida. Varje anslutningsakt skall deponeras i — — — — — och fördraget omedelbart efter sådan deposition träda i kraft mellan den stat, som sålunda ansluter sig, och övriga fördragsmakter.

Det åligger — — — — — regeringen att till samtliga i inledningen omnämnda regeringar och till dem, som sedermera ansluta sig, överlämna bestyrkt avskrift av fördraget ävensom av varje ratifikationsinstrument eller anslutningsakt. Det åligger vidare — — — — — regeringen att omedelbart telegrafiskt underrätta ifrågavarande regeringar om varje hos densamma verkställd deposition av ratifikationsinstrument eller anslutningsakt.

Till yttermera visso hava de befullmäktigade ombuden undertecknat detta fördrag på franska och engelska språken, vilka båda texter skola äga enahanda vitsord, samt försett detsamma med sina sigill.

Som skedde i — — — — — den — — — — — år ettusenniohundratjugo — — — — —.

Franska regeringens motförslag av den 20 april 1928.

Översättning.

Tyska Rikets President, Förenta Staternas President, Franska Republikens President, Hans Majestät Konungen av Storbritannien, Irland och de Brittiska Dominions, Kejsare av Indien, Hans Majestät Konungen av Italien, Hans Majestät Kejsaren av Japan,

vilka äro i lika mån besjälade av önskan att icke blott bevara orubbade de lyckliga band av fred och vänskap, som för närvarande bestå mellan deras folk, utan även avlägsna faran för krig mellan alla andra nationer i världen;

vilka överenskommit att genom en högtidlig akt bekräfta sitt uttryckliga och bestämda beslut att fördöma krig såsom verktyg i den nationella politikens tjänst och att avstå därifrån till förmån för fredligt biläggande av internationella konflikter;

vilka slutligen uttrycka den förhoppningen, att världens alla övriga nationer skola ansluta sig till ifrågavarande strävan för mänsklighetens bästa i syfte att ena de civiliserade folken i ett gemensamt avstående från krig såsom verktyg i den nationella politikens tjänst;

hava överenskommit att avsluta ett fördrag och i sådant syfte utsett till sina respektive befullmäktigade ombud:

 -----
 vilka, efter att hava utväxlat sina fullmakter, som befunnits i god och behörig form, hava överenskommit om följande bestämmelser:

Artikel 1.

De Höga Fördragsslutande Parterna, som härmed icke avse att inkräkta å sin rätt till lovligt självförsvar inom ramen för gällande traktater, särskilt då dessa likställa kränkning av vissa däri givna bestämmelser med fientlig handling, förklara högtidligt, att de fördöma anlitandet av krig och avstå från krig såsom verktyg för nationell politik, d. v. s. för utförandet av en på eget initiativ företagen, individuell, frivillig och självständig politisk handling men däremot ej för verkställandet av sådana åtgärder, vartill de kunna bli föranledda på grund av tillämpningen av en sådan överenskommelse som Nationernas förbunds akt eller varje annan överenskommelse, som registrerats av Nationernas förbund. De förbinda sig på nu angivet sätt att icke gentemot varandra företaga något anfall eller invasion.

Artikel 2.

Avgörandet eller lösningen av alla tvister eller konflikter, av vilken natur eller vilket ursprung de än må vara, som kunna uppstå mellan de Höga Fördragsslutande Parterna eller mellan två av dem, må aldrig av någondera parten eftersträvas annorledes än genom fredliga förfaranden.

Artikel 3.

Därest en av de Höga Fördragsslutande Parterna skulle bryta mot förevarande fördrag, skola övriga fördragsmakter därigenom gentemot sådan part vara lösta från sina i detta fördrag stadgade förpliktelser.

Artikel 4.

Bestämmelserna i detta fördrag inkräkta icke på de rättigheter och förpliktelser, vilka tillkomma de Fördragsslutande Parterna på grund av tidigare internationella överenskommelser, vilka de biträtt.

Artikel 5.

Alla stater skola inbjudas att ansluta sig till detta fördrag, vilket icke skall vara bindande, förrän det allmänt antagits, med mindre nedan angivna signatärmakter i samförstånd med de stater, som må hava anslutit sig, överenskomma, att fördraget skall träda i kraft, ehuru vissa stater icke biträtt detsamma.

Artikel 6.

Förevarande fördrag skall ratificeras. Ratifikationsinstrumenten skola deponeras i — — — — —. Inom tre månader efter depositionen skall fördraget genom — — — — — regeringens försorg delgivas samtliga stater med inbjudan att ansluta sig till detsamma.

— — — — — regeringen skall efter mottagandet tillställa samtliga signatärmakter och de makter, som anslutit sig, bestyrkt avskrift av anslutningsakterna.

Ett år efter utgången av den ovan omnämnda tremånadersperioden skall — — — — — regeringen tillställa samtliga stater, som undertecknat eller anslutit sig till fördraget, en fullständig förteckning över underskrifter och anslutningsakter.

Till yttermera visso hava de ovan angivna befullmäktigade ombuden undertecknat detta fördrag och försett detsamma med sina sigill.

Som skedde i — — — — — i — — — — — exemplar på franska och engelska språken, vilka båda texter skola äga enahanda vitsord, den — — — — — 1928.